

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«РОЖИЩЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С.З.ГЖИЦЬКОГО»

Випускова циклова комісія «Технологічних дисциплін»

ПОГОДЖУЮ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

В.о. директора коледжу

з навчальної роботи

Вячеслав ТАРАСЮК

Ольга НИЧИПОРУК

27 серпня 2025 року

27 серпня 2025 року

ПРОГРАМА

з освітнього компонента

«Годівля сільськогосподарських тварин»

Розробник Ольга ЧИЖЕВСЬКА

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольства

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Статус освітнього компонента обов'язковий

Мова навчання українська

Програма ОК «Годівля сільськогосподарських тварин» для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва денної форми навчання складена на основі ОПП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» « 20» червня 2024 р. 20 с.

Розробник (и): Ольга ЧИЖЕВСЬКА

Програма обговорена на засіданні циклової комісії
технологічних дисциплін

Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії

Ольга ЧИЖЕВСЬКА

підпис (прізвище, ініціали)

Схвалено Педагогічною радою ВСП «Рожитенський фаховий коледж ЛНУВМБ
імені С. З. Гжицького»

Протокол від 27 серпня 2025 року № 8

1.ОПИС ОК (НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ)

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітньо-професійний ступінь	<i>Фаховий молодший бакалавр</i>
Галузь знань	<i>20 Аграрні науки та продовольства</i>
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Освітньо-професійна програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Характеристика ОК (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу)	
Статус	<i>Обов'язковий компонент (ОК13)</i>
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ЄКТС	4
Курсова робота (проект)	-
Форма оцінювання	Іспит
Форма навчання	Денна
Рік підготовки	2024-2027
Семестр	V
Аудиторні години	80
Лекції	34
Практичні заняття	46
Лабораторні заняття	-
Семінарські заняття	-
Самостійна робота	40

Примітка: співвідношення кількості годин (у відсотках):

аудиторних занять - 66,7 %

самостійна робота - 33,3 %

2. МЕТА ОК, ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою вивчення освітнього компонента (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу) є: формування системи знань і вмінь щодо особливостей годівлі тварин, визначення кормових норм для тварин залежно від живої маси, фізіологічного стану, пряму продуктивності, віку, статі; правил і техніки складання збалансованих раціонів, що забезпечують максимальну продуктивність тварин за мінімальних витрат кормів на одиницю продукції без шкоди для здоров'я.

Предметом вивчення освітнього компонента є: хімічний склад кормів, класифікація кормів та їх технологічні властивості, особливості годівлі тварин різних видів та статеві-вікових груп, складання раціонів та їх аналіз.

Основними завданнями є: сформувати у здобувачів освіти теоретичні та практичні навички, необхідні при вирішенні питань з удосконалення теорії та практики годівлі сільськогосподарських тварин різних видів. Виховувати у здобувачів освіти творчий підхід для вирішення питань організації повноцінної годівлі тварин в певних виробничих умовах, до розробки і застосування раціональних технологій заготівлі кормів і підготовки їх до згодовування з врахуванням екологічного, господарського стану і енергоресурсозабезпечення господарств.

Передумови вивчення: «Хімія», «Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин», «Технологія кормів з основами кормовиробництва», «Механізація виробничих процесів у тваринництві».

2.1. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (РН)

РН4. Використовувати технології кормовиробництва, утримання, годівлі, розведення і відтворення тварин у професійній діяльності.

Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та сучасні комунікаційні технології.

ЗК8. Прагнення до збереження навколишнього середовища в усіх сферах професійної діяльності.

Фахові компетентності (ФК)

СК2. Здатність забезпечувати підготовку кормів та раціональну годівлю сільськогосподарських тварин.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач освіти повинен:

знати:

- хімічний склад кормів;
- методи визначення перетравності кормів;
- способи оцінювання поживності кормів;
- значення окремих поживних і біологічно активних речовин для організму тварин і їх вплив на продуктивність, стан здоров'я, якість продукції;
- технологічні властивості кормів;
- сучасні та перспективні технології зберігання і підготовки кормів до згодовування тваринам;
- методи оцінювання якості кормів;

- оптимальне співвідношення поживних речовин у раціонах різних видів тварин;
- принципи нормованої годівлі різних видів тварин;
- методи контролю повноцінної годівлі тварин;
- економічну ефективність повноцінної і збалансованої годівлі сільськогосподарських тварин.

вміти:

- оцінювати якість і поживність кормів;
- визначати норми і тип годівлі тварин;
- складати збалансовані та оптимальні раціони для тварин різних статеві-вікових груп залежно від фізіологічного стану і продуктивності;
- проводити аналіз раціонів;
- розраховувати структуру раціону;
- визначати цукрово-протеїнове відношення, співвідношення між кальцієм і фосфором, концентрацію поживних речовин на одну кормову одиницю(1 МДж) і порівнювати з рекомендованими нормами;
- готувати корми до згодовування тваринам і птиці;
- нормувати й контролювати годівлю.

3. ОБСЯГ ТА СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Форма навчання *денна*

Підсумкова форма контролю *іспит*

№ теми	Назва розділу	Кількість годин							
		Разом	Самостійна робота	Навчальні заняття					
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11
1-9	Оцінка поживності кормів. Корми та їх класифікація	39	21	18	8	-	10	-	-
10-21	Нормована годівля великої рогатої худоби	39	15	24	8	-	16	-	-
22-29	Нормована годівля свиней	16	-	16	8	-	8	-	-
30-40	Нормована годівля тварин інших галузей тваринництва	26	4	22	10	-	12	-	-
Разом з ОК		120	40	80	34	-	46	-	-

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
_____ семестр			
1	Вступ. Оцінка поживності кормів за хімічним складом	2	[1],[2],[3]
2	Оцінка поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин	2	[1],[2],[3]
3	Ознайомлення з коефіцієнтом перетравлення окремих кормів різними видами сільськогосподарських тварин	2	[4]
4	Класифікація кормів.	2	[4]
5	Основні принципи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин	2	[11]
6	Сучасні підходи до годівлі великої рогатої худоби. Годівля корів у сухостійний період.	2	[4], [7], [11]
7	Основні аспекти годівлі дійних корів.	2	[3]
8	Особливості годівлі молодняку великої рогатої худоби.	2	[7]
9	Годівля бугаїв-плідників. Відгодівля великої рогатої худоби	2	[3], [11]
10	Сучасні підходи до годівлі свиней	2	[3], [4], [11]
11	Основні аспекти годівлі підсисних свиноматок	2	[3], [7]
12	Годівля кнурів-плідників. Відгодівля свиней	2	[4], [11]
13	Особливості годівлі овець та кіз.	2	[3], [11]
14	Сучасні підходи до годівлі коней	2	[7], [3]
15	Основні аспекти годівлі сільськогосподарської птиці	2	[7], [4], [3]
16	Особливості годівлі кролів та хутрових звірів.	2	[7] [3]
17	Баланс кормів та кормовий план	2	Опорний конспект
Разом за _____ семестр		34	
Разом		34	

4.2. Теми практичних (лабораторних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми та засоби контролю	Рекомендована література
_____ семестр				
1.	Вивчення хімічного складу кормів	2	Усне опитування	[4]
2.	Ознайомлення з коефіцієнтом перетравлення окремих кормів різними видами сільськогосподарських тварин	2	Усне опитування	[4]
3.	Ознайомлення з основними видами кормів тваринного походження та мінеральними добавками.	2	Усне опитування	[4], [2]
4.	Методика складання кормових раціонів	2	Усне опитування	[10]
5.	Балансування раціонів та їх аналіз.	2	Усне опитування	[10]
6.	Складання раціонів годівлі для тільної сухостійної корови/ нетеля	2	Виконання практичних завдань	[5]
7.	Складання раціонів для дійних корів.	2	Виконання практичних завдань	[4]
8.	Складання раціонів годівлі для дійних високопродуктивних корів	2	Виконання практичних завдань	[4], [10]
9.	Складання раціонів годівлі для корів м'ясного напрямку продуктивності.	2	Виконання практичних завдань	[7]
10.	Складання схем годівлі телят.	2	Виконання практичних завдань	[7]
11.	Складання раціонів годівлі для ремонтних телиць.	2	Виконання практичних завдань	[7]
12.	Складання раціонів годівлі для бугаїв-плідників.	2	Виконання практичних завдань	[4]
13.	Складання раціонів годівлі для худоби на відгодівлі	2	Виконання практичних завдань	[7], [4]
14.	Складання раціонів для холостих і порослих свиноматок	2	Виконання практичних завдань	[7], [4]
15.	Визначення норм годівлі та складання	2	Виконання	[7], [4]

	раціонів для підсисних свиноматок		практичних завдань	
16.	Складання раціонів для ремонтного молодняку свиней	2	Виконання практичних завдань	[7], [4]
17.	Складання раціонів для свиней на відгодівлі	2	Виконання практичних завдань	[7], [4]
18.	Визначення норм годівлі і складання раціонів для овець та кіз	2	Виконання практичних завдань	[4], [7]
19.	Визначення норм годівлі і складання раціонів для коней	2	Виконання практичних завдань	[7], [4]
20.	Складання повнораціонної суміші для курей	2	Виконання практичних завдань	[4]
21.	Визначення норм годівлі і складання раціонів для кролів.	2	Виконання практичних завдань	[4]
22.	Визначення норм годівлі і складання раціонів для хутрових звірів	2	Виконання практичних завдань	[4]
23.	Визначення потреби у кормах для тварин з урахуванням страхових запасів	2	Усне опитування	Інструкційна картка
Разом за _____ семестр		46		
Разом		46		

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
_____ семестр			
1.	Оцінювання енергетичної та протеїнової поживності кормів.	4	[1], [11]
2.	Вуглеводна, ліпідна і мінеральна поживність корму	4	[1]
3.	Вітамінна поживність кормів та комплексна оцінка поживності.	3	[1]
4.	Біологічні та господарські основи силосування кормів	4	[2]
5.	Залишки переробки рослинної сировини та перспективи їх використання у годівлі високопродуктивних тварин.	3	[4]
6.	Використання кормових добавок у сучасному	3	[2]

	тваринництві		
7.	Менеджерське управління годівлею корів.	4	[6]
8	Режим годівлі корів	3	[6]
9.	Згодовування кормів коровам у складі повнораціонних сумішок	2	[6]
10.	Використання про- і пребіотиків у годівлі високопродуктивних тварин.	3	[6]
11.	Годівля телят при змінно—груповому вирощування під коровами-годувальницями	1	[11]
12.	Нагул великої рогатої худоби	2	[11]
13.	Особливості годівлі спортивних коней	2	[4]
14.	Особливості годівлі страусів	2	[4], [7]
Разом за _____ семестр		40	
Разом		40	

5. ВИДИ ЗАНЯТЬ, МЕТОДИ І ФОРМИ НАВЧАННЯ

При викладанні освітнього компонента «Годівля сільськогосподарських тварин» зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва використовують:

- види занять: лекції, практичне заняття, консультації;
- методи навчання: словесні методи – розповідь, пояснення, бесіда, лекція; практичні методи - практичні роботи, завдання;
- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

6. КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань та вмінь:

- поточний контроль за темами і змістовими модулями;
- іспит

Поточний контроль проводиться викладачами на аудиторних заняттях усіх видів. Основною метою поточного контролю є перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретних завдань; проміжний контроль має на меті оцінити знання, вміння та практичні навички, набуті унаслідок засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини освітнього компонента (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу). Основним завданням як поточного, так і проміжного контролю є забезпечення зв'язку між викладачами та здобувачами освіти в процесі навчання, управління навчальною мотивацією.

Поточний контроль може проводитись в усній формі під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

-активність та результативність роботи здобувача освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;

-виконання завдань на практичних заняттях;

-виконання завдань поточного контролю;

-виконання завдань самостійної роботи здобувачем освіти.

Поточний контроль рівня знань **може проводитись як:**

1) усне опитування за контрольними запитаннями фронтально, індивідуально або змішано;

2) виконання практичних вправ і завдань;

3) письмовий контроль (контрольна робота за варіантами або тестування).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному етапі здобуття освітньо-професійного ступеня та/або на завершальних етапах.

Підсумковий контроль **може проводитись:**

- в письмовій та/або усній формах

- з використанням комп'ютерних технологій.

Формою підсумкового контролю є семестровий контроль рівня знань, умінь, навичок здобувачів освіти. Він проводиться у формі семестрового іспиту щодо обсягу навчального матеріалу, визначеного програмою ОК (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу). Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з ОК, якщо він виконав усі види робіт, передбачені програмою.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

«Добре»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з освітнього компонента, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях - неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Дехтяр Ю.Ф. Годівля тварин і технологія кормів: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2014. 129 с.
2. Баланчук І. М. Конспект лекцій з дисципліни «Кормові ресурси у тваринництві» для студентів ОКР «Магістр» спеціальності 8.09010201 – «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва». 2015. 342 с.
3. Карунський О.Й. Опорний конспект лекцій галузі знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності: 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» ступеня вищої освіти: доктор філософії (PhD) денної та заочної форми навчання. Одеса, 2019.

4. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин [Текст] : навч. посіб. / І. І. Ібатуллін, А. І. Чигрин, В. В. Отченашенко [та ін.]. Житомир : Полісся, 2013. 442 с.
5. Гуцол А.В., Сироватко К.М., Дмитрук І.В., Суховуха С.М. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин. Вінниця: РВВ ВНАУ, 2014. 340 с.
6. Костенко В.І. Технологія виробництва молока і яловичини. Житомир, ПП «Рута», 2017. 676 с.
7. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин; за ред. Ібатулліна І.І., Жукорського О.М. Видавництво: Аграрна наука, 2016. 300 с.
8. Сироватко К.М. Годівля сільськогосподарських тварин. Методичні вказівки до виконання практичних занять для підготовки здобувачів вищої освіти факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва та ветеринарії, галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», першого (бакалаврського) освітнього рівня. Вінниця: ВЦ ВНАУ, 2023. 110 с.
9. Бомко В.С., Сиваченко Є.В., Сметаніна О. В. Корми і кормові добавки та ефективність їх використання в годівлі тварин: навч. посібник. Біла Церква, 2023. 225с.
10. Титарьова О.М., Кузьменко О.А., Бомко В.С. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин. Біла Церква, 2025. 766с.
11. Годівля сільськогосподарських тварин: Підручник /В.С. Бомко, С.П. Бабенко, О.Ю. Москалик. Київ:2010 278с.

Додаткова :

1. Лавринюк О.О., Бурлака В.А. Зоохімічний аналіз кормів. Хімічний та атомно-адсорбційний аналіз кормів/навч.практик/ за ред. В.А. Бурлаки. Житомир, 2016.110 с.
2. Кравченко О.О. Зберігання та контроль якості кормів:конспект лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2016. 112 с.
3. Бомко В.С., Даниленко В.П., Бабенко С.П. Особливості формування і годівлі високопродуктивного стада корів. Біла Церква:БНАУ, 2019. 372 с.
4. Сучасні технології годівлі свиней:рекомендації. А.А. Гетья, В.Ф. та ін.7-ме вид. Полтава: Інститут свинарства НААНУ, 2010. 84 с.
5. Дяченко Л.С., Сивик Т.Л., Титарьова О.М. Годівля свиней: навч. посіб. Біла Церква, 2020. 53 с.
6. Братишко Н.І., Іонов І.А., Ібатулін І.І. Ефективна годівля сільськогосподарської птиці: навч. посіб. /за ред.І.А. Іонова. Київ: Аграрна наука, 2013. 208 с.

Інформаційні ресурси:

1. Технологія та годівля: веб-сайт. URL: [Інформаційний ресурс про тваринництво - Технологія та годівля.](#)
2. Purina веб-сайт. URL: [Головна.](#)
3. Агроцентр: новини сільського господарства і світу. веб-сайт. URL: [Агро портал Технологія та Годівля: все про актуальні проблеми та завдання у галузі тваринництва.](#)
4. Цехавекорм: веб-сайт. URL: [ЦЕХАВЕ КОРМ.](#)